

Chemische agentia als risico voor de voeding

Praktijkvoorbeelden, gericht naar de
Arbeidsgeneesheer-preventieadviseur

Dimitri Verbreyt
IDEWE-IBEVE

Inleiding

- **Algemene voedingsmiddelenhygiëne**
 - EV 852/2004 ... inzake levensmiddelenhygiëne
 - KB 22.12.2005 betreffende levensmiddelenhygiëne

- **Autocontrole**
 - KB 14.11.2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen

3

 idewe
Internationale Dienst voor Voedsel- en Bioveiligheidsinspectie van België

© IDEWE-IBEVE

 ibeve
Experten in milieus en veiligheid

Inleiding

KB 22.12.2005 betreffende levensmiddelenhygiëne

Bijlage I

HOOFDSTUK I

ALGEMENE EISEN VOOR **BEDRIJFSRUIMTEN VOOR LEVENSMIDDELEN**

3. Ontsmettingsmiddelen en soortgelijke stoffen moeten erkend zijn door de Minister en zodanig worden gebruikt dat deze generlei invloed hebben op apparatuur, materieel, grondstoffen en de in dit besluit bedoelde levensmiddelen.
4. Bestrijdingsmiddelen, insecticiden en andere enigszins giftige stoffen moeten worden opgeslagen in lokalen of kasten die worden afgesloten. Het gebruik van deze middelen mag geen gevaar opleveren voor verontreiniging van de levensmiddelen. Ze moeten worden gebruikt volgens de voorschriften van de producent.

4

 idewe
Internationale Dienst voor Voedsel- en Bioveiligheidsinspectie van België

© IDEWE-IBEVE

 ibeve
Experten in milieus en veiligheid

Wetgeving → Autocontrolelegids sector

Additieven en technische hulpstoffen

- Handel en etikettering van toevoegsels
- Aroma's
- Toevoegsels
- Kleurstoffen
- Zoetstoffen
- Toevoegsels andere dan kleurstoffen en zoetstoffen
- Zuiverheidseisen van additieven
- Nutriënten

Residuen en contaminanten

- Contaminanten - EU
- Contaminanten - Be
- Dioxines en PCB's
- Residuen van bestrijdingsmiddelen
- Residuen van diergeneesmiddelen

Waterkwaliteit

Contactmaterialen

- verpakkingsmateriaal
- materialen bestemd voor direct contact met levensmiddelen

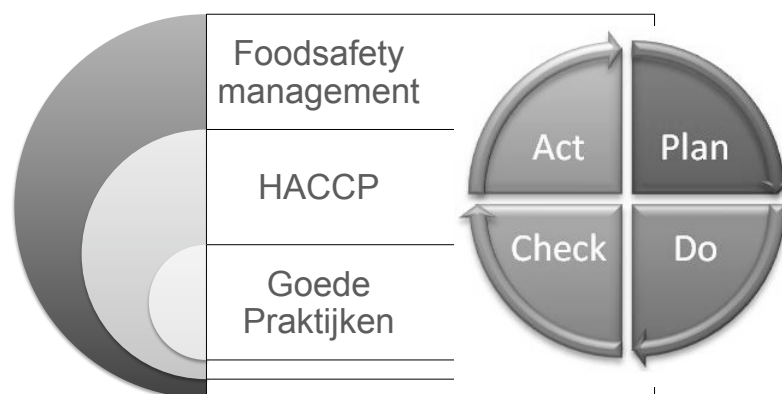
5

idewe

© IDEWE-IBEVE

ibeve

Autocontrolesysteem

6

idewe

© IDEWE-IBEVE

ibeve

Gevaren

Microbiologisch

Bacterien, virussen, schimmels, gisten

Chemisch

Chemicaliën, residuen, contaminanten

Allergenen

Fysisch

voorwerpen, 2-6, 7mm, scherpe vw.

7

idewe
Internationale Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk vzw

© IDEWE-IBEVE

ibeve
Experten in milieu en veiligheid

Chemische agentia - inventaris

Primaire sector

- Plant & dier

Secundaire sector

- Verwerken / bereiden van voeding

Contactmaterialen

- Hulpmaterieel / verpakking

8

idewe
Internationale Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk vzw

© IDEWE-IBEVE

ibeve
Experten in milieu en veiligheid

Product-eigen agentia

Inventaris

Product-eigen bestanddelen die schade kunnen berokkenen aan de gezondheid

- Toxines
- Nitriet – nitraat
- Allergenen

9

 idewe

Internationale Coördinator voor Productie en Bescherming van het Voedsel van de Wereld

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

Expertise in milieuzorg en veiligheid

Primaire sector

Kweken van plant en dier

Agentia die toegevoegd worden bij het kweken en die kunnen achterblijven in het product. (residu)

- Pesticiden
- Geneesmiddelen
- Additieven
 - glansmiddel
 - anti-schimmel

10

 idewe

Internationale Coördinator voor Productie en Bescherming van het Voedsel van de Wereld

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

Expertise in milieuzorg en veiligheid

Chemische agentia inventaris

Primaire sector

- Plant & dier

Secundaire sector

- Verwerken / bereiden van voeding

Contactmaterialen

- Hulpmaterieel / verpakking

11

 idewe

idewe - Instituut voor Preventie en Bescherming op het Werk vzw

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

ibeve - Instituut voor de Arbeid en Veiligheid vzw

Secundaire sector

Verwerken van voedingsmiddelen

- Stoffen nodig voor de bereiding en de bewaring
 - additieven, technische hulpstoffen
- Stoffen niet nodig voor de bereiding en onbedoeld toegevoegd
 - schoonmaakmiddel, smeermiddel

12

 idewe

idewe - Instituut voor Preventie en Bescherming op het Werk vzw

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

ibeve - Instituut voor de Arbeid en Veiligheid vzw

Chemische agentia in de verwerkende sector

13

idewe

idewe - Centraal voor Productie en Bescherming op het Werk

© IDEWE-IBEVE

ibeve

ibeve - Expertise in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Algemeen

- Bewaren, buiten productie / keuken
- Verpakking steeds gesloten
- Juiste etikettering
- Specificatiefiches in HACCP-handboek
- Opleiding personeel

14

idewe

idewe - Centraal voor Productie en Bescherming op het Werk

© IDEWE-IBEVE

ibeve

ibeve - Expertise in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Schoonmaakmiddel

Aankoop

- Gekende producten, leveranciers

Gebruik

- Juiste dosis (etiket, specificatiefiche)
- Scheiding in tijd : scheiden van voeding/verpakking
- Spoelen met zuiver water

Opslag

- Bewaren buiten productie / keuken
- Verpakking steeds gesloten
- Juiste etikettering

Doseersysteem ?

15

 idewe

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

Experten in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Desinfecteermiddel

Aankoop

- Goedgekeurd door FOD Volksgezondheid
- Specifiek voor de voedingssector

Gebruik

- Contacttijd respecteren
- Enkel relevante oppervlakken / toestellen

403B	Mikro Quat				
	A	Xi	38	2=	liquide vloeistof
	chlorure de didecyldimethylammonium	45 g/l	41	4=	

16

 idewe

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

Experten in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Ontkalken

Aankoop

- Product door fabrikant geadviseerd

Gebruik

- Opgeleid personeel
- Ontkalken van toestellen afgescheiden opstellen
- Voldoende afzuiging dampen
- Duidelijke identificatie

17

 idewe

idewe - Instituut voor Preventie en Bescherming op het Werk vzw

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

Expertise in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Waterbehandeling

Aankoop

- Gespecialiseerde techniekers
- Product, specifieke eisen

Gebruik

- Controle juiste concentratie (sticks, elektronisch)

Opslag

- Technische lokalen
- Gesloten zakken, toestellen

* KB 14.07.1997 betreffende de zuiverheidseisen voor additieven die in voedingsmiddelen mogen worden gebruikt

18

 idewe

idewe - Instituut voor Preventie en Bescherming op het Werk vzw

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

Expertise in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Ongediertebestrijding

Coumarine

- Geen korrels, wel blokkjes
- Tegen de wand, weg van voeding
- Plattegrond lokaaspunten + pictogram

3899B	Sorkil Bloc
Pas de Classification Niet geklassificeerd	
difenacoum	0,005 %

19

 idewe
idewe: Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk

© IDEWE-IBEVE

 ibeve
Experten in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Personeelshygiëne

Verzorgingsproducten

- Geen eigen handcrèmes, deo, andere

Geneesmiddelen

- Geen medicatie op de werkvloer (tenzij noodzakelijk)
- Brandwondenzalf in een gesloten recipiënt

Allergenen

- Niet eten tijdens de productie
- Gescheiden verwerking (bv.: 'Glutenvrij')

20

 idewe
idewe: Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk

© IDEWE-IBEVE

 ibeve
Experten in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Bewerking / verhitting

- Frietvet max. 180°C
- Controle op vrije vetzuren

Smeermiddelen

- Foodgrade USDA Approved H1
- Voeding afdekken

Nevenprocessen

- bv.: koelvloeistof

21

idewe

© IDEWE-IBEVE

ibeve

Chemische agentia inventaris

Primaire sector

- Plant & dier

Secundaire sector

- Verwerken / bereiden van voeding

Contactmaterialen

- Hulpmaterieel / verpakking

22

idewe

© IDEWE-IBEVE

ibeve

Contactmaterialen

Voeding in blik

- Gedeukte blikken
 - Beschadigde coating in het blik
 - Vrijkomen van ijzermoleculen oiv. zuren
- Bewaren van voeding in een open blik

23

 idewe

idewe - Contact voor Productie en Bescherming van het Blik

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

ibeve - Expertise in milieu en veiligheid

Contactmaterialen

Begassen van verpakking

Modified Atmosphere Packaging

O_2N_2 (80/20) CO_2

Migratie van verpakking naar voeding

- Lijmen
- Inkten
- kunststof verpakking / materieel

OFF-set vs. Set -off

24

 idewe

idewe - Contact voor Productie en Bescherming van het Blik

© IDEWE-IBEVE

 ibeve

ibeve - Expertise in milieu en veiligheid

Chemische agentia in de verwerkende sector

Besluit

- (H) Erken **chemische agentia** als gevaar.
- Verpakkingen steeds gesloten houden
- Correcte etikettering
- Sector-eigen producten gebruiken
- Goedgekeurd product nodig ?
- Gescheiden van levensmiddelen bewaren en gebruiken
- Risico op residu (oppervlakken, voorwerpen)

25

 idewe
Internationale Coördinatie voor Preventie en Bescherming op het Werk ivo

© IDEWE-IBEVE

 ibeve
Expertise in milieu en veiligheid

Informatie

Dimitri Verbreyt

Productbeheerder Levensmiddelenhygiëne

Lead auditor BRC

IDEWE-IBEVE

dimitri.verbreyt@idewe.be

HACCP@idewe.be

BRC@idewe.be

www.idewe.be

26

 idewe
Internationale Coördinatie voor Preventie en Bescherming op het Werk ivo

© IDEWE-IBEVE

 ibeve
Expertise in milieu en veiligheid